

název	Pracovní skupina pro rozvoj venkova (<i>Výboru pro udržitelné municipality Rady vlády pro udržitelný rozvoj</i>)
pořadí jednání	5. jednání
datum	16. prosince 2019
místo	MMR ČR, Na Příkopě 3, místnost 119
účastníci	viz prezenční listina
přílohy zápisu	ne
	stran 4

Seznam nominovaných institucí

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR)
Ministerstvo vnitra ČR (MV)
Ministerstvo zemědělství ČR (MZe)
Ministerstvo financí ČR (MF)
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (MPO)
Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP)
Úřad vlády ČR (ÚV)
Svaz měst a obcí ČR (SMO)
Sdružení místních samospráv ČR (SMS)
Asociace krajů ČR (AKČR)
Národní síť Místních akčních skupin ČR (NS MAS)
Spolek pro obnovu venkova ČR (SPOV)
Zemědělský svaz ČR (ZS)
Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP)
Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP)
Česká biskupská konference (ČBK)
Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR (STMOÚ)
Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) jako host
Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta (UK) jako host

Průběh jednání

ÚVOD

R. Nikischer (MMR) přivítal účastníky 5. jednání PS pro rozvoj venkova, omluvil neúčast předsedkyně PS řed. Zezůlkové, předal její pozdravy. Představil program jednání, další jednání se uskuteční pravděpodobně v únoru (2020). Dále předložil členům PS ke schválení změnu Statutárního a jednacího řádu PS pro rozvoj venkova, která souvisí se změnou názvu oddělení regionálních agend a podpory obcí MMR na "oddělení rozvoje venkova" účinnou k 1. 1. 2020. Tím se mění poslední věta čl. 3 řádu, která nově zní: „Předsedu PS v jeho nepřítomnosti zastupuje vedoucí oddělení rozvoje venkova.“ Proti změně nebylo námitek.

TOUR DE TABLE

R. Nikischer (MMR) informoval o aktualitách v oblasti strategického plánování a řízení rozvoje venkova, ve dnech 22. listopadu až 6. prosince 2019 byla v rámci mezirezortního připomínkového řízení připomínkována Koncepce rozvoje venkova (KRV), do konce roku budou připomínky vypořádány a KRV předložena ke schválení na vládu. Dne 4. 11. 2019 byla vládou schválena Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ (SRR ČR 21+), návazně na ni je již několik měsíců zpracováván první Akční plán SRR ČR 21+ na léta 2021–22, do kterého vstupují vybrané aktivity z KRV. Vyzval členské subjekty PS k tomu, aby aktivně spolupracovaly na rozpracování aktivit Akčního plánu SRR ČR 21+ v rámci příslušných

expertních týmů. Dále krátce informoval o aktualitách v oblasti finanční podpory rozvoje venkova, především o přípravě budoucí podoby (2021+) nástroje Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), které bude věnován i samostatný bod programu, a vyhlášení výzev (k 4. 12.) na příjem žádostí v dotačních titulech programu Podpora rozvoje regionů 2019+. Zdůraznil, že v rámci příprav CLLD 21+ je ČR lídrem mezi členskými zeměmi EU, každopádně ty největší výzvy jsou ještě před námi. Dále informoval, že byla zpracována Koncepce MMR pro podporu NNO v roce 2020, na kterou naváže výzva (pravděpodobně k 17. prosinci 2019) k podávání žádostí NNO o dotace pro rok 2020. Metodická podpora rozvoje venkova – rámci edice "MMR pro obce" byly vydány metodické příručky k vyjednávání obcí s investory a k hospodaření obcí s vodou. Informoval, že 21. ledna 2020 se uskuteční PS SRR ČR 21+ a 26.–27. 2. 2020 15. zasedání Národní stálé konference v Broumově.

J. Krist (NS MAS) očekává v případě IROP 2 větší ohled k životnímu prostředí, a to nejen v dopravě. Zároveň bude nutné i u tzv. tvrdých investičních projektů více myslet na sociální kontext a horizontální synergie.

H. Musílková (MMR, odbor cestovního ruchu) avizovala dokončení Strategie cestovního ruchu 2020–2030, kde probíhá dialog s dalšími rezorty, do 30. 6. 2020 se předpokládá předložení vládě ke schválení. Probíhá přínosná spolupráce se spolkovou zemí Sasko.

K. Rucká (MF) informovala o schválení zákona o státním rozpočtu pro rok 2020, další novinky budou známy po Novém roce.

M. Oliva (NS MAS) krátce referoval o semináři k implementační části projektu Strategický rámec SMO ČR v oblasti Smart City. V ČR máme asi 20x více strategií na obyvatele než je průměr EU, chybí důraz na implementaci myšlenek. V návrhu nových operačních programů není problematika Smart zatím výrazněji uchopena, snad nezůstane u obecných formulací, ale přibudou konkrétní chytrá opatření a nástroje.

K. Rejchrt (SMO) ocenil, že se na obálku publikace MMR z edice MMR pro obce "Doporučení pro obce v oblasti výstavby a uzavírání smluv s investory" dostala fotografie z budování komunitního víceúčelového centra v obci Božanov, kde je starostou. Podotkl, že stavba probíhala svépomocí se zhruba polovičními náklady. Rozhodování musí vycházet z potřeb a teprve potom se mají shánět zdroje, nikoli systémem "na to je dotace, tak to postavíme". V oblasti cestovního ruchu chybí koncepční rámec, jako obec v CHKO Broumovsko by jej ocenili, protože jednotlivé projekty jsou neefektivní.

E. Schönherrová (ČBK) vyjádřila naději, že jinak dobře napsané strategie se promítnou do návrhů evropských programů, ale také do nastavení národních dotačních podpor.

R. Perlín (UK) pozval účastníky PS na pravidelný Seminář Venkov, který proběhne 6. února v budově PŘF UK na Albertově. Finanční podpora má vycházet z potřeb konkrétních obcí, protože lidé v regionech nejlépe vědí, co jim schází a stát jim má kreativně umožnit nalézt řešení. Když se striktně centrálně určují parametry finanční podpory, pak se píšou projekty jen proto, aby se čerpalo.

L. Hellebrandová (MV) seznámila členy s výsledky zasedání PS pro dostupnost veřejných služeb, konané 13. 12. 2020 na MV. Byla navržena definice a předběžný seznam veřejných služeb. Zatím jsou za veřejné služby (VS) považovány jen ty, které jsou neziskové a jsou organizovány orgány veřejné správy. Bude se nadále hledat shoda v definici VS. Dostupnost VS se bude vztahovat k různým územním úrovním. Další jednání PS pro dostupnost VS se uskuteční v budově Centrotexu 20. března 2020.

J. Krist (NS MAS) požádal o přizvání NS MAS mezi členy PS pro dostupnost veřejných služeb.

O. Körner (ÚV) poděkoval za vypořádání připomínek ke KRV, i když ne všechny připomínky byly akceptovány. ÚV by ocenil doplnění krátkého manažerského shrnutí. Co se týče dostupnosti služeb, pozornost si zaslouží hlavně lékařská péče.

R. Nikischer (MMR) reagoval, že v souladu s požadavkem ÚV předpokládá doplnění manažerského shrnutí do KRV.

L. Kubíková (MZe) požádala o shovívavost při reakci MZe k vypořádání připomínek ke KRV, připomínky uplatňovalo více kolegů. Informovala o plánovaném semináři k článku 20 PRV, základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech – 21. ledna 2020 v budově MZe. Počítá se s jedním účastníkem za každou MAS, termín ještě není definitivní.

PREZENTACE AKTIVIT ASOCIACE KRAJŮ K PODPOŘE ROZVOJE VENKOVA: PROJEKT VENKOV PRO ŽIVOT 4.0

K. Piškule (AKČR) prezentoval pilotní projekt Středočeského kraje zaměřený na kompletní modelové řešení digitalizace v regionu Jesenicko-Čistecsko v okrese Rakovník. Prakticky většinu problémů lze řešit digitalizací. Projekt již nastavil jednoduché řešení digitalizace pro všechny oblasti (samospráva, strategie, CR, sociální a zdravotní služby, podnikání, pracovní trh, vodohospodářství a doprava, aj.) a vytvořil Smart model. Dalším cílem projektu bylo vytvořit model voucherů k čerpání dotací. Navíc se projekt zabýval i nastavením optimálního způsobu vzdělávání v oblasti Smart řešení a digitalizace. Na projektu se podílel Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky ČVUT a České radiokomunikace. Pokud je digitalizace dobře provedena, pak to znamená, že řešení prakticky není vidět a funguje s minimální zátěží pro uživatele. Šetří čas a práci, neobtěžuje a přitom není nutné nikoho složitě školit. Menší obce využívají vouchery, což se osvědčilo. Velkou roli hrají inovační lídři s přirozenou autoritou v lokalitě nebo regionu, nemusí to být formálně činní lidé, často i důchodce se zájmem o problematiku dovede prosadit vhodné řešení u starosty.

R. Nikischer (MMR) poděkoval za zajímavý příspěvek, zároveň se však ohradil vůči tvrzení, že „MMR ani přes urgence nebylo dosud schopno slíbenou částku 34 mil. vyplatit a tak bohužel projekt není dokončen.“ Tvrzení označil za nepřijatelné pomluvy, MMR eviduje žádost ze strany Středočeského kraje o podporu v zmíněné výši, ale tato podpora nebyla přislíbena.

R. Perlin (UK) částečně souhlasí s konstatcemi p. Piškuleho ohledně digitalizace, nicméně je nutné řešit konkrétní problémy a digitalizace je pouze cesta řešení problémů, nikoli cíl. Digitalizace se nesmí stát naší modlou. Ve finále je jedno, jestli si kalkulaci udělá starosta na papíře nebo v excelu. Sice mu to možná v excelu půjde rychleji, ale výsledek, což je to nejpodstatnější, to neovlivní. V případě Čisteccka poskytuje internet firma ze Zbiroha za 150 Kč měsíčně. V tom problém není, ale hodně věcí – například ekologie, krajina, sucho, sociální vyloučení, dostupnost lékařské péče apod. – digitální technologie nevyřeší. Starostové musí reagovat na poptávku svého elektorátu, a digitalizace lidí v periferních oblastech pálí nejméně, takže i starostové řeší důležitější věci než trávit čas zaváděním složitého softwaru.

K. Piškule (AKČR) kontroval, že když digitalizace probíhá tak, jak má, tak o ní ani nevíme. Potřebujeme na venkov dostat lidi do 30 let, kteří jsou svázáni s technologiemi. Do Čisté přijelo na seminář o digitalizaci 120 lidí, přitom bylo rozesláno pouze 30 pozvánek.

J. Krist (NS MAS) se vrátil k roli AK ČR při rozvoji venkova. Očekával víc informací než o jednom projektu v rámci jednoho kraje. Navzdory proklamacím se nezdá, že by kraje významněji podporovaly digitalizaci.

K. Rejchrt (SMO) zastává názor, že digitalizace je dobrý sluha, ale zlý pán. Bylo by lepší, kdyby děti sportovaly a netrávily tolik času v digitálním prostředí. Např. poštovní doručovatel tráví hodně času tím, že si povídá s lidmi, obchod by také nemusel být v každé obci kvůli výživě lidí, lidi nakoupí ve 20 km vzdáleném supermarketu, ale v malém krámku na vesnici sdílejí zkušenosti a potkávají se. Lidem musíme nabídnout i jiné služby, nejen digitální.

INFORMACE O POSTUPU V TVORBĚ KONCEPCE ROZVOJE VENKOVA

R. Nikischer (MMR) seznámil členy PS s aktuálními informacemi ohledně zpracování KRV. Shrnuje průběh vnitřního a meziresortního připomínkového řízení (MPŘ) k materiálu, a uvedl přehled nejzásadnějších úprav a doplnění materiálu vyplývajících z vypořádání připomínek. Ambicí MMR je uzavřít vypořádání připomínek uplatněných v rámci MPŘ do čtvrtka tohoto týdne (19. prosince 2019) a následně předložit materiál na vládu. Problematické zůstává už pouze vypořádání připomínek uplatněných ze strany SMS, z tohoto hlediska je nemilá neúčast zástupců Sdružení na jednání PS, některé problémové body mohly být prodiskutovány v širším plénu, zřejmě by to urychlilo nalezení řešení akceptovatelných pro obě (zároveň i další) strany.

J. Krist (NS MAS) upozornil na problém místních částí obcí. Ve Středočeském kraji je 1300 obcí, ale přes 6000 místních částí, o kterých ale už prakticky nic nevíme, protože data jsou na úrovni obcí.

R. Nikischer (MMR) zdůraznil problém dostupnosti dat na úrovni sídel a místních částí, ale také problém reálné vzdálenosti. Některá sídla/místní části jsou zástavbou de facto spojeny, jiné jsou od sebe vzdáleny kilometry. Jediným přesným řešením by bylo měřit vzdálenosti z jednotlivých bytových jednotek k daným službám, ale to by bylo neúnosné a trvale výrazně proměnlivé v čase.

D. Sokol (MMR) upozornil na navržené opatření Akčního plánu SRR ČR 21+, které cílí na poptávkový způsob veřejné dopravy právě s ohledem na místní části, které často nemají ani zastávku a jsou objížďeny pravidelnými spoji. Tzv. Maršrutky dokážou mnohem efektivněji obsloužit toto území při nesrovnatelně menších nákladech a mnohem větší časové flexibilitě, kdy si obyvatelé mohou tuto osobní dopravu (minibus) objednat telefonicky nebo i pomocí smart aplikace na konkrétní čas – k lékaři, na nákup atd.

R. Perlín (UK) podotkl, že problémem je nutnost propojení více obcí a také příliš nízké pořizovací náklady vzhledem k průměrnému projektu IROP, takže administrativa je zbytečně složitá. Ideálním řešením by byly vouchery. Menší obce by měly mít alokaci na dopravu a pak si rozhodnou sami. Třeba Středočeský kraj by to jistě využil, Jihomoravský zase ne, protože obec pod 2000 obyvatel tam skoro neexistuje.

K. Rejchrt (SMO) seznámil PS s rakouským modelem, kdy obec vybere ubytovací poplatky a k tomu dostane stejnou částku od státu a od kraje. Systémový přístup je lepší než dotační. Zlevní to realizaci a administraci.

J. Krist (NS MAS) varuje před návratem ke střediskovým obcím. MZdr prosazuje sdílené lékařské praxe kvůli lepšímu přístrojovému vybavení, ale je lepší zachovat je i v malé obci, lidé pak nemusí dojíždět. Centralizovaly se obce, lékaři, školy – tím pádem i učitelé a na obci s 500 obyvateli nezůstal žádný vzor, prakticky nikdo s VŠ. Neopakujeme chyby střediskové soustavy.

K. Piškule (AKČR) přisvědčil, že lékař na venkově funguje zároveň jako psycholog, řeší rodinné problémy, poradí i s jinými než lékařskými problémy, je důležité, aby v obci žil.

KOMUNITNĚ VEDENÝ MÍSTNÍ ROZVOJ (CLLD) V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 21+

R. Nikischer (MMR) seznámil členy PS s plánovanou podobou nástroje CLLD v programovém období 2021–2027 a průběhem prací souvisejících s nastavením CLLD 21+. Příprava CLLD 21+ probíhá v rámci jednání Platformy CLLD k budoucnosti již od prosince 2018. Uvedl konkrétní prvky, které přinesou zjednodušení implementace nástroje. Informoval o přípravě metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů v období 21+ a metodického stanoviska č. 12 k současnému MPIN. Naznačil aktivity, které budou v rámci nástroje podporovány z jednotlivých programů.

J. Krist (NS MAS) připomněl, že evropské fondy nejsou jediným zdrojem, existují i národní zdroje a vlastní peníze obcí. Chodníky můžou obce opravovat i ze svých peněz (z RUD), nemusí se na každý malý projekt psát žádost o podporu. V rámci CLLD je snaha realizovat zejména iniciační projekty, aby se zaktivizovaly i vlastní peníze obcí. Musíme počítat s místním potenciálem, a to i finančním.

R. Nikischer (MMR) uzavřel jednání a popřál požehnané svátky.

Závěry:

- Bude formálně upraven Statutární a jednací řád PS pro rozvoj venkova.
- Připomínková místa se pokusí v nejbližších dnech operativně spolupracovat s MMR tak, aby bylo možné připomínky ke KRV vypořádat poměrně rychle.
- Digitalizace venkova přináší výhody a má potenciál zvyšovat kvalitu života obyvatel venkova, ale neřeší všechny problémy a přináší i ohrožení.
- Při analýzách a zajišťování dostupnosti služeb je třeba se v myšlení posunout i za "hranici" hranic administrativně správních celků.
- Když to bude vhodné (termínově), bude se na půdě PS více diskutovat nastavení dotačních titulů.

Zapsal: Daniel Sokol, MMR, odbor regionální politiky

Revize: Richard Nikischer, MMR, odbor regionální politiky

Schválila: Marie Zezůlková, MMR, ředitelka odboru regionální politiky